

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

**POLITEȚEA ÎN UNELE DINTRE ROMANELE ENGLEZEȘTI
ALE SECOLELOR XIX ȘI XX.
O ABORDARE PRAGMALINGVISTICĂ**

-Rezumatul tezei de doctorat-

Conducător de doctorat:

Prof. Univ. Dr. Rodica Albu

Doctorand(ă) :

Vasilica V. Pintilie (căs.Mleşniță)

IAȘI

2020

Școala Doctorală de Studii Filologice

ANUNȚ

La data de 15.09.2020, ora 12.00, pe platforma ZOOM, doamna Pintilie V. Vasilica (cas. Mlesnita), va susține, în ședință publică, teza de doctorat cu titlul „**POLITENESS AS REFLECTED IN SOME OF THE 19TH - AND 20TH - CENTURY ENGLISH NOVELS. A PRAGMALINGUISTIC APPROACH**”, în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Linkul ședinței publice este următorul:

<https://us02web.zoom.us/j/88191703289?pwd=R2kwZm5kL3V2bFNVQXNiZFZuTzZnQT09>

Comisia de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

Prof. univ.dr. Dana Janeta Badulescu, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Rodica Albu, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași

Referenți:

Prof. univ. dr. Andra Vasilescu, Universitatea din Bucuresti
Conf. univ. dr. Dorin Chira, Universitatea "Babes-Bolyai" din Cluj-Napoca
Conf. univ. dr. Teodora Ghiviriga , Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iasi

Vă invităm să participați la ședința de susținere a tezei.

Teza poate fi consultată la Biblioteca Facultății de Litere.

Cuprins

Introducere	(8)
0.1. Cadrul conceptual	(8)
0.2. Obiectivele cercetării și cadru analitic	(10)
0.3. Organizarea și domeniul de aplicare al studiului	(13)
0.4. Scurtă prezentare a tezei	(14)
CAPITOLUL 1: Bazele teoretice	(16)
1.1. Paradigma tradițională	(16)
<i>1.1.1. Teoria “feței”/imaginei de sine a lui Brown și Levinson</i>	<i>(16)</i>
<i>1.1.1.1. Strategii on-record pentru salvarea feței</i>	<i>(20)</i>
<i>1.1.1.2. Strategii off-record pentru salvarea feței</i>	<i>(24)</i>
<i>1.1.2. Modelul lui Brown și Levinson. Limitări.</i>	<i>(25)</i>
<i>1.1.3. Lakoff: politețea și discursul femini</i>	<i>(27)</i>
<i>1.1.4. Leech: maximele politeții</i>	<i>(29)</i>
<i>1.1.5. Arndt și Janney: comunicare emoțional</i>	<i>(31)</i>
<i>1.1.6. Genul și politețea: limbajul feminin</i>	<i>(32)</i>
<i>1.1.6.1. Discurs feminin politicos</i>	<i>(33)</i>
<i>1.1.6.1.1. Abordarea deficitului</i>	<i>(35)</i>
<i>1.1.6.1.2. Abordarea dominanței</i>	<i>(36)</i>
<i>1.1.6.1.3. Abordarea diferenței</i>	<i>(36)</i>
1.2. Abordarea postmodernă a politeții sau abordarea discursivă a politeții.	(37)
<i>1.2.1. Provocări în înțelegerea ipotezelor ontologice și epistemologice ale politeții</i>	<i>(37)</i>
<i>1.2.1.1. Gino Eelen: abordarea modernă a politeții</i>	<i>(39)</i>
<i>1.2.1.1.1. Politețe de prim ordin</i>	<i>(41)</i>
<i>1.2.1.1.2. Politețe de ordinul al doilea</i>	<i>(42)</i>
<i>1.2.2. Watts</i>	<i>(44)</i>

1.2.3. <i>Politețea în culturile asiatice</i>	(46)
1.3. Politețe socială	(47)
1.3.1. <i>Habitus</i>	(49)
1.3.2. <i>Capital și putere</i>	(54)
1.3.2.1. <i>Capital cultural</i>	(55)
1.3.2.2. <i>Capital economic</i>	(57)
1.3.2.3. <i>Capital social</i>	(58)
1.4. Observații finale	(60)
CAPITOLUL 2: Probleme metodologice	(65)
2.1. Obiectivele studiului	(65)
2.2. „Participanții” la studiu	(66)
2.3. Instrumente de cercetare	(67)
2.4. Procedură	(67)
2.5. Corpus	(69)
CAPITOLUL 3: Politețe pozitivă sau negativă în construirea conceptului de politețe feminină?	(70)
3.1. Primele impresii	(72)
3.2. Schimbarea perspectivelor	(87)
3.3. Ajutoarele cuplurilor	(92)
3.4. Iluzia fundamentelor comune	(96)
3.5. În apărarea politeții negative	(102)
3.6. Despre cuvinte, imagine de sine și iubire	(105)
3.7. Rezultate și discuții	(110)
CAPITOLUL 4: Politețe de ordinul întâi: politețe expresivă, clasificatoare și metapragmatică.	(113)

4.1. Politețe expresivă	(113)
4.1.1. <i>Expresivele: „te rog” și „mulțumesc” în Mândrie și prejudecată și Domnișoara Brodie în floarea vârstei</i>	(113)
4.1.2. <i>Impozitive și comportament corespunzător asimilat politeții</i>	(123)
4.2. Politețe clasificatoare1	(125)
4.2.1. <i>Clasificarea francheței doamnei Catherine și domnișoarei Jean Brodie</i>	(126)
4.2.2. <i>Corectitudine politică</i>	(131)
4.2.2.1. <i>Negocierea sensului între clase sociale</i>	(131)
4.2.2.2. <i>Strategii de prietenie și politețe</i>	(140)
4.3. Politețe metapragmatică	(144)
4.3.1. <i>Maniere, civilitate și politețe</i>	(145)
4.3.2. <i>Exprimare și intenții</i>	(156)
4.3.2.1. <i>Strategii de politețe și intenții (ascunse) în romanul englezesc din secolul al XIX-lea. Ascensiunea socială a lui Becky</i>	(157)
4.3.2.2. <i>Tăcerea politicoasă a lui Hetty</i>	(160)
4.3.3. <i>Paradigma politetii secolului XX</i>	(161)
4.3.3.1. <i>Tânăra generație și comportamentul lingvistic politicos. (Lingvistică) Alegeri.</i>	
4.3.3.2. <i>Politețe. Spre ce direcție?</i>	(164)
4.4. Rezultate și discuții	(167)
CAPITOLUL 5: Habitusul lui Bourdieu: Practica socială a schimbat diferitele tipuri de politețe?	(175)
5.1. Habitusul lui Elizabeth și Darcy	(175)
5.2. Lumea academică vs. industrială. Robyn și Vic	(177)
5.3. Schimb de capital	(181)
5.4. Investiții de capital și profit	(185)
5.5. Capital, limbă și politețe	(189)
5.6. Rezultate și discuții	(191)

CONCLUZIE	(193)
Bibliografie	(196)
Anexa 1	(203)
Anexa 2	(258)

Lista tabelelor

Tabelul I.1. „Face”: Goffman vs. Brown și Levinson (26)

Tabelul I.2. Deconstruirea politeții de prim și de ordin secund (46)

Tabelul II.1. Participanții la studiu (66)

Tabelul III.1. Strategii pentru femei și politețe (111)

Tabelul IV.2. Expresivele: „te rog” și „mulțumesc” (168)

Tabelul IV.3. Impozitive în Vanity Fair (169)

Tabelul IV.4. Franchețe (170)

Tabelul IV.5. Comportament politic între clase sociale (171)

Tabelul IV.6. Maniere, civilitate și politețe (173)

Tabelul V.7. Capital (191)

Politețea în unele dintre romanele englezești ale secolelor XIX și XX.

O abordare pragmalingvistică

-Rezumatul tezei de doctorat-

De-a lungul timpului, lingvistica a fost considerată matematica limbajului, nu numai pentru că încearcă să minimizeze multiplele interpretări, ci și pentru terminologia ei specifică în cadrul diferitelor fenomene ale limbajului. Provocarea de a găsi asemănări sau modele disponibile în diferite limbi a dus la cunoscutele universalii lingvistice. Dacă acceptăm ipoteza lui Greenberg (bazată pe studiul a 30 de limbi) potrivit căreia limbile naturale au la nivelul sintaxei universalii lingvistice, de ce nu ar trebui să funcționeze și la nivelul lor pragmatic? În ceea ce privește politețea pragmatică, Brown și Levinson au identificat termenul chinezesc „față” drept universal valabil pentru înțelegerea unanimă a comportamentului lingvistic politicos. Aceștia au susținut că această caracteristică psihologică aparține tuturor vorbitorilor din întreaga lume, fără a ține cont de toate variabilele: context, etnie, context socio-cultural, tipologia lingvistică și altele. Cu toate acestea, numai puterea, distanța și nivelul obligativității nu pot descrie altruismul comunicativ cu mai multe fațete, poate doar un discurs clișeizat.

Discuțiile privind teoria lui Brown și Levinson și analiza tradițională la nivelul frazelor au dominat cercetările din ultimii ani, dar abordarea postmodernă a politeții a influențat în mod critic dialogul academic despre „față”/imaginea de sine/eul și discursul feminin. Deși studiile anterioare s-au concentrat pe analiza tradițională, în această cercetare, am arătat că analiza calitativă într-o perspectivă postmodernă, pe lângă limitele acesteia, poate contribui la o analiză unică, clarificând relația dintre politețea 1 (interpretarea laică a politeții) și politețea 2 (teoria politeții). Principala contribuție a studiului constă în prezentarea celor trei direcții de cercetare a fenomenului politeții și abordarea practică care explorează atât metodele tradiționale, cât și cele postmoderne de analiză în sincronie, și diacronie.

Preferința pentru romanul englezesc de secol al XIX-lea este justificată de multitudinea de exemple, de complexitatea structurilor care nu sunt în întregime prezente în limbajul actual; ele nu sunt doar fapte acte de limbaj, ci și o sursă inepuizabilă de expresivitate și originalitate. Romanul din secolul al XX-lea aduce o abordare simplificată a ceea ce este considerată

politețea sau o inversare a sistemului de valori, care nu anulează politețea în sens tradițional, ci o reorganizează într-o paradigmă conceptuală modernă și inovatoare.

Cercetarea este descriptivă, deoarece oferă o perspectivă detaliată și critică a cercetărilor anterioare, explicativă, deoarece clarifică relația dintre politețea 1 și politețea 2, adică modul în care politețea este înțeleasă de vorbitori și modul în care politețea este conceptualizată și corelativă prin terminologia preluată din lingvistică, pragmatică și sociologie.

Obiectivul general al studiului este de a oferi o perspectivă asupra celor mai importante teorii ale politeții care ne vor ghida spre cea mai bună metodologie pentru analiza corpusului. Toate acestea sunt menite să determine în ce măsură (1) politețea este un concept universal și (2) dacă nu, care sunt interpretările laice ale politeții.

Primul capitol este dedicat primelor încercări de definire a politeții. Am ales teoreticieni ale căror contribuții au influențat perspectiva lucrării mele. Cele trei direcții de cercetare a politeții sunt prezentate cronologic, de la cadrul universalilor lingvistice, trecând printr-o abordare discursivă și ajungând la modul în care practica socială sprijină pragmatica integrativă și teoria politeții.

Acest parcurs a fost necesar pentru a vedea deosebirile dintre două abordări diferite ale politeții, tradițională și modernă și modul în care au influențat analiza datelor și rezultatele. Am considerat necesară tratarea atât a perspectivelor tradiționale, cât și a celor moderne; fiecare teorie, indiferent cât de veche sau limitată ar fi, reprezintă un pas important pentru o teorie globală coerentă. Cele mai recente lucrări sunt rezultatul multor pagini dedicate strategiilor, normelor, definițiilor prescriptive, toate făcând parte din spectrul larg al politeții din primele sale etape ale conceptualizării.

Abordarea teoretică (1.1) prezintă în mod critic teoriile lui Brown și Levinson, Lakoff, Leech și Arnd și Janney despre „față”, discursul feminin, maximele politeții și comunicarea emotivă. Ei au fost primii care au influențat înțelegerea politeții lingvistice, iar contribuția lor este foarte apreciată de un număr mare de cercetători care utilizează metodologia tradițională. Pe de altă parte, alți teoreticieni specializați în comunicarea interculturală au pus sub semnul întrebării modelul lor, în principal, pentru imposibilitatea sa de a face față comunicării interculturale.

Limitările teoriilor lui Brown și Levinson sunt rezumate în cele mai recente lucrări, precum cele ale lui Watts, Eelen, Ide sau Gu (1.2). Teoria politeții / politeții de prim ordin și politețea / politețea de ordinul doi reprezintă o soluție la diferențele culturale. Aceasta presupune ca analistul să caute dovezi în interacțiune pentru înțelegerea subiectivă a noțiunii. Watts și Eelen fac parte din noul val de cercetători (1.2), mai exact din paradigma postmodernă, al căror scop este adoptarea unei metodologii noi. Distincția lui Pike între perspectiva fonemică și fonetică duce la concluzia că cunoașterea emică (politețea1) este interpretarea comună a politeții, în timp ce cunoașterea etică (politețea2) reprezintă perspectiva socio-teoretică în conceptualizarea unui astfel de comportament. Apariția unei noi teorii a politeții este susținută și de scriitorii asiatici(1.2.3.); delimitarea față pozitivă (nevoia de a fi acceptat ca parte a unui grup) și cea negativă (nevoia de a fi independent) este irelevantă pentru cultura asiatică din cauza caracterului euro-centric sau anglocentric al presupunerilor.

Valul variaționalist al cercetării (1.3.) consideră sociologia inerentă în procesul de explicare a fenomenului politeții. Teoria habitusului a lui Bourdieu este detaliată, dar acesta nu este singurul teoretician care încurajează o scindare între practică și teorie pentru a înțelege logica practicii. El se referă la setul de dispoziții și semnificații pe care oamenii le câștigă prin socializare; capital cultural, economic și social, toate regăsite în habitusul specific fiecărei persoane. Cu alte cuvinte, abordarea postmodernă abandonează ideea unei teorii predictive a priori despre politețe și găsește semnificația politeții pentru fiecare vorbitor.

Cel de-**al doilea capitol** clarifică metodologia; teza explorează limba engleză din secolele al XIX-lea și al XX-lea, așa cum este reflectată în textele scrise, și anume romane, un corpus incoerent cu mișcarea retorică, dar necesară metodologiei calitative din diacronie.

Cercetarea propusă folosește atât instrumente analitice lingvistice, cât și pragmatice, bazându-se pe date primare, dar și secundare și este orientată spre o analiză calitativă. Pentru a înțelege unele aspecte ale comportamentului politicos și a politeții de prim ordin, analiza se realizează la nivel micro în contexte particulare.

Cele șase romane (Jane Austen: *Pride and Prejudice* (1811), William Makepeace Thackeray: *Vanity fair* (1847), George Eliot: *Adam Bede* (1859), EM Forster: *A room with a View* (1908), Muriel Spark: *The Prime din Miss Jean Brodie* (1961), David Lodge: *Nice work* (1990)

sunt menite să ofere un context relevant de interpretare subiectivă a politeții, pentru a înțelege aspecte distincte ale comportamentului politicos și ale politeții de prim ordin. Fenomenele lingvistice sunt analizate folosind metoda descriptivă, dar datorită limitărilor metodologice, analiza datelor este un experiment care explică condițiile preliminare ale comportamentului lingvistic politicos. Accentul este pus pe contextul și backgroundul interacțiunilor deoarece discursul urmărește reprezentările mentale determinate pentru progresul relațiilor armonioase.

Speculând modul în care femeile și bărbații înțeleg politețea, este necesar să precizăm că studiile de gen nu se rezumă doar la acest subiect; există o relație stereotipică între bărbați și impolitețe respectiv femei și politețe. Unele studii au vorbit despre importanța puterii în detrimentul genului (Brown și Levinson 1986) sau au creat o legătură între limbă, gen și putere sub teoria dominanței (Thorne și Henley 1975). În ceea ce privește politețea, sociolingviștii au punctat limitările sociale ale femeilor, cele care declanșează o apreciere pozitivă a comportamentului politicos. Conform studiilor, rolul tradițional al femeilor în societate face ca limba pe care o folosesc să fie numită limbajul neputinței (Lakoff, 1975).

Al treilea capitol reprezintă prima parte a abordării practice în care metodologiile tradiționale și cele postmoderne sunt utilizate cu scopul de a decodifica corect comportamentul strategic al participanților: formă, funcție și context. Personajele din cele șase romane sunt surprinse în diverse contexte cu scopul unei interpretări obiective a alegerilor lingvistice; premisa este că aceste romane reflectă perioada pe care o descriu. Rezultatele arată că, spre deosebire de recenziile din literatură, femeile nu mai folosesc limbajul neputinței, ele protejează fața ascultătorului și fața lor; analiza nu se limitează la un model tradițional, ci pune în aplicare abordările teoretice prezentate în primul capitol și introduce rolul observatorului-analist în analiză.

Corpusul selectat indică faptul că fiecare personaj preferă anume strategii discursive: Elizabeth revendică independența, deci discursul ei este destul de ambițios, doamna Bennet vrea să fie apreciată, asta înseamnă că vrea ca eul ei pozitiv/fața pozitivă să fie protejat(ă), Jane este mereu amabilă, eul/fața ei nu este expus potențialului agresiv al interacțiunilor, excepție făcând Lady Catherine care pretinde că este o femeie educată a clasei sociale superioare și clasifică măgulirea și recunoașterea valorii ei drept civilitate, Dinah Morris pare oratorul perfect, iar

declarațiile sale au un potențial mic de amenințare chiar și în contexte conflictuale, doamna Poyser mizează pe farmecul și tactul ei atunci când critică, nerăbdarea lui Lisbeth se confruntă cu acte cu potențial agresiv, vanitatea lui Hetty nu este vizibilă la nivelul vorbirii, Marjorie are intervenții insipide și Robyn întruchipează femeia din secolul al XIX-lea, cea pasionată de literatură și artă, dar influențată de vremurile moderne, neînfricată de litera stacojie și alte stereotipuri.

A doua parte a abordării practice (**capitolul 4**) vine ca un răspuns natural la întrebările apărute din capitolul 1: politețea face parte din munca relațională și o teorie a politeții ar trebui inițiată după definirea politeții de prim ordin (expresivă, clasificatoare, și metapragmatică). Prin observații empirice, sunt prezentate fenomene pragmatice, anume (im) politețea, cu emfază asupra unor aspecte ale politeții de prim ordin (expresive, comisive, comportament ne/marcat, muncă relațională, comportament politicos / politic, maniere, civilitate, declarații vs. intenții, diferențe între engleza secolului XIX și XX). Unele dintre concluziile obținute din analiză sunt: „mulțumesc” și „te/vă rog” nu sunt mereu comportamente lingvistice lipsite de semnificație, parte a politețurilor sociale, contextul clarifică clasificarea politeții și doar comentariile autorului pot confirma politețea metapragmatica, franchețea este clasificată drept nepoliticoasă, politețea și civilitatea sunt sinonime, iar politețea este mai degrabă asociată cu deferența, comportament lingvistic formal, iar manierele sunt considerate vinovate pentru numeroasele neînțelegeri, impunerile au un potențial nelimitat de agresivitate, expresivitatea politeții este mereu pusă sub semnul clasificării și metaanalizei; unele întrebări, comenzi sau recomandări sunt autentice și pot fi marcate pozitiv, dar cele mai multe dintre ele nu sunt marcate, ceea ce înseamnă că nu sunt neapărat politicoase, ci corecte politic, situate într-o zonă neutră.

Politețea se confundă simplist cu termenii de maniere și civilitate; incidențele din text pot explica relevanța acestora și le vom folosi pentru a le detalia mai apoi contextual. În *Mândrie și prejudecată* și *Cameră cu priveliște*, termenul de maniere este menționat mai des, deoarece eticheta este o problemă de clasă socială din timpul secolului XIX și același model este perpetuat la începutul secolului XX. Civilitatea apare de 78 de ori, politețea de 5 ori în *Mândrie și prejudecată*, spre deosebire de celelalte romane unde sunt aproape absente. Nu există o idee unitară despre semnificația reală a acestor cuvinte și în *Cameră cu priveliște*, trecerea de la ideea

prozaică a conversației politicoase la un schimb de informații cu adevărat semnificativ dar și respectuos este mai vizibilă. Diferențele dintre clasele sociale sunt remarcabile în timpul secolului XIX și începutul secolului XX. Forster prevede o schimbare a acestei perspective și încurajează prin intermediul personajului său masculin, Emerson, o viziune mai realistă asupra manierelor; femeile nu ar trebui să fie prizonierele superpoliteții și convențiilor de clasă. Rebecca din *Bâlciul deșertăciunilor* stăpânește limbajul strategic și își adaptează întotdeauna tacticile discursive, dar domnii Osborne și domnul Sedley neglijează sentimentele și ignoră posibilitățile de ascensiune ale claselor mijlocii și inferioare către poziții mai bune și achiziții de capital. Comportamentul lingvistic politicos al generației tinere justifică abordarea discursivă; Domnișoara Jean Brodie nu înțelege ideea de politețe a fetelor iar rudele lui Lucy dezaprobă onestitatea manierată a domnului Emerson. Fiecare personaj meta-procesează discursul celuilalt într-o perspectivă diferită, iar discursurile sunt clasificate în funcție de multe variabile: intenții (ascunse), clasă socială, habitus sau capital (cultural).

Al treilea val de cercetări politicoase este strâns legat de sociologie; politețea se exprimă diferit în percepția fiecărui individ pe fondul obișnuinței și practicilor validate, așa încât nici măcar distincțiile de gen nu pot furniza rezultate semnificative. Pragmatica devine socio-pragmatică de vreme ce analiza discursului are nevoie de clarificări conceptuale suplimentare.

Ultima parte a studiului (**capitolul 5**) explorează habitusul a patru personaje din două romane aflate la distanță mai mult de un secol: *Mândrie și prejudecată* și *Meserie*. Capitalul cultural, economic și social sunt principalele coordonate ale habitusului care transformă tipul de limbaj pe care personajele îl folosesc și, în sfârșit, practicile comportamentului strategic. Analiza arată că modul în care se negociază sensul este o reflectare a background-ului și fiecare personaj reacționează inedit în situații neobișnuite: Darcy se schimbă dramatic, Wilcox își schimbă perspectivele, dar Elizabeth și Robyn sunt aceleași și această mobilitate a habitusului este vizibilă la nivelul de exprimare.

Cu ajutorul teoriei lui Bourdieu, practicile limbajului politicos sunt înțelese în termenii principiului cauzalității, deoarece, conform studiilor multor teoreticieni, „este aproape imposibil să ajungem la o definiție a politeții” (Leech, Watts) atâta timp cât practica socială și politețea nu sunt clarificate prim metaanaliză. Pe lângă clarificările anterioare ale politeții de prim ordin,

noțiunea de capital explică atât inegalitățile sociale, cât și unele cauze ale neînțelegerilor conversaționale, denumite sub termenul generic de (im) politețe.

Bibliography

Primary sources

- Austen, Jane. (first published in 1811). *Pride and Prejudice*, iBook.
- Eliot, George. (1997) (first published in 1859,). *Adam Bede*, Wordsworth Editions Limited.
- Forster, E.M. (1908). *A Room with a View*, Penguin.
- Lodge, David. (1990). *Nice Work*, London: Penguin.
- Spark, Muriel. (1961). *The Prime of Miss Jean Brodie*, iBook.
- Thackeray, William Makepeace. (2006) (first published in 1847). *Vanity Fair*, Collector's Library.

Secondary sources

- Amman, Daniel. (1991). *David Lodge and the Art-and-Reality Novel*, Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag.
- Arndt, H. & Janney, R. (1985). Politeness revisited. In *IRAL* 23(4): 282-300.
- Bernstein, J. H., Ellen, R., & Antaran, B. (1997). The use of plot surveys for the study of ethnobotanical knowledge: A Brunei Dusun example. *Journal of Ethnobiology*, 17, 69–96.
- Blum-Kulka, Shoshana. (1992). The metapragmatics of politeness in Israeli society. In Watts, Richard J. et al. (eds.), *Politeness in Language: Studies in its History, Theory and Practice*, 255–280. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Bourdieu, P. (1977). Cultural Reproduction and Social Reproduction. In Karabel, J. & Halsey, A. H. (eds.) *Power and Ideology in Education*, 487-511, New York: Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (241-258). New York: Greenwood Press.
- Bourdieu, P. (1990). *The Logic of Practice*. Stanford: Stanford University Press.

- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (1996). *An Invitation to reflexive sociology*. Cambridge: Polity Press.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social Critique of the Judgement of Taste*. Richard Nice (tr.). Cambridge: Harvard University Press.
- Boyer, Abel. (1702). *The English Theophrastus: or, the Manners of the Age*. London.
- Brown, P. (1980). How and why are women more polite: Some evidence from a Mayan community. In S. McConnell-Ginet, T. Borker, and N. Furman (eds.), *Women and language in literature and society*, 111-136, New York: Praeger.
- Brown, P. and S. Levinson. (1978). *Politeness. Some Universals of Language Usage*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Cameron, Deborah, ed. (1992). *The Feminist Critique of Language*. London & New York: Routledge.
- Coates, Jennifer, ed. (1998). Gossip revisited. Language in all-female groups. *Language and Gender. A reader*, 226-253, Malden/Oxford/Carlton: Black-well
- Crotty, M. (2003). *The Foundations of Social Research: Meaning and Perspectives in the Research Process*, London: Sage Publications, 3rd edition, 10.
- Culpeper, J., & Demmen, J. (2011). Nineteenth-century English politeness: Negative politeness, conventional indirect requests and the rise of the individual self. In *Journal of Historical Pragmatics*, 12 (1-2), 48-81.
- Culpeper, Jonathan. (2008). Reflections on impoliteness, relational work and power. In Bousfield, Derek and Locher, Miriam (eds.), *Impoliteness in Language: Studies on its Interplay with Power in Theory and Practice*, 17-43. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Culpeper, Jonathan. (2011). Politeness and impoliteness. In Aijmer, Karin & Andersen, Gisle (eds.), *Sociopragmatics*, 391- 436. Berlin Mouton de Gruyter.
- Cutrone, Pino. (2011). Politeness and face theory: Implications for the backchannel style of Japanese L1/L2 speakers. In *Language Studies Working Papers* 3: 51-57.
- Di Maggio, P. (1979). Review Essay on P. Bourdieu. *American Journal of Sociology*, 84(6), 460–474.

- Eelen, Gino. (2001). *A Critique of Politeness Theories*. Manchester: St. Jerome Publishing.
- Fitzmaurice, K. (2010). Are People Obsolate? Indigenous Knowledge and the Colonizing Ally in Canada. In David L. (ed.), *Knowledge and the colonizing Ally in Canada*. Toronto: University of Toronto Press.
- Foucault, Michael (1982). The subject and Power. *Critical Inquiry*, vol. 8, 4. The University of Chicago Press, 777-795.
- Fraser, Bruce & Nolen, William. (1981). The association of deference with linguistic form. In *International Journal of the Sociology of Language* 27: 93-109.
- Fraser, Bruce. (1975). *The concept of politeness*. Paper presented at the 1985 NWAWE Meeting, Georgetown University.
- Fraser, Bruce. (1980). Conversational mitigation. In *Journal of Pragmatics* 4: 341-350.
- Fraser, Bruce. (1990). Perspectives on politeness. In *Journal of Pragmatics* 14, 219–236.
- Freed, F. Alice. (1992). We understand perfectly: A critique of Tannen's view of cross-sex communication. In K.Hall, M.Bucholtz and B.Moonwomon, Berkeley (eds.), *Locating Power: Proceedings of the Second Berkeley Women and Language*. vol I, 144-152, Berkeley: Berkeley Linguistic.
- Ghourabi, Abir. (2016). The Impact of Time in Reshaping the Traits of Woman Character in George Eliot's Adam Bede. In *International Journal of Humanities and Cultural Studies*, volume 3, 80-86.
- Goffman, Erving. (1967). *Interaction Ritual: Essays in Face-to-Face Behavior*, Chicago: Aldine.
- Goody, N. (ed.). (1978). *Questions and Politeness: Strategies in Social Interaction*, New York: Cambridge University Press.
- Grice, H. Paul. (1975). Logic and conversation. In Peter Cole and Jerry L. Morgan (eds.), *Syntax and semantics 3. Speech Acts*, 41-58. New York: Academic Press.
- Gu, Y. G. (1990). Politeness phenomena in modern Chinese. In *Journal of Pragmatics*, 14 (2) , 237-257.
- Harris, M. (1979). *Cultural materialism: The struggle for a science of culture*. New York: Vintage.

- Haugh, Michael. (2004). Revisiting the conceptualisation of politeness in English and Japanese. In *Multilingua* 23: 85- 109.
- Ho, David Yau-fai. (1994). Face dynamics: from conceptualization to measurement. In Stella Ting-Toomey Albany, *The Challenge of Facework: Cross-Cultural and interpersonal issues*, 3-13, NY: State University of New York Press.
- Hofstede, G. (1994). Management scientists are human. In *Management Science*, 40(1), 4-13.
- Holmes, Janet. (1995). *Women, Men and Politeness*, London: Longman.
- Hu, Hsien-chin. (1944). The Chinese concepts of “face”. *American Anthropologist* 46, 45-64.
- Ide, Sachiko. (1989). Formal forms and discernment: Two neglected aspects of universals of linguistic politeness. In *Multilingua* 8: 223-248.
- Ide, Sachiko. (1989). Formal forms and discernment: two neglected aspects of linguistic politeness. In *Multilingua* 8, 223–248.
- Janney, Richard W. and Horst Arndt (2005). Intracultural tact versus intercultural tact. In: Watts, Richard J., Sachiko Ide, and Konrad Ehlich (eds.) *Politeness in Language*. Berlin: Mouton de Gruyter, 21–41.
- Jenkins, R. (1992). *Key Sociologists: Pierre Bourdieu*, London: Routledge.
- Jespersen, Otto. (1992). *Language: Its Nature, Development and Origin*, London: George Allen & Unwin, London.
- Kádár, Dániel Z. and Jonathan Culpeper. (2010). Historical (Im)politeness: An Introduction. *Linguistic Insights - Studies in Language and Communication*, January.
- Kasper, Gabriele. (1990). Linguistic politeness: Current research issues. In *Journal of Pragmatics* 14, 193–218.
- Kerbrat-Orecchioni, C. (1997). A Multi-level Approach in the Study of Talk-in-interaction. In *Pragmatics* 7, 1-20.
- Krief, A., Hopf, H., Mehta, G., & Matlin, S.A. (2017). Science in the post-truth era. In *Current Science*, 112, 2173-2174.
- Lakoff, Robin. (1975). *Language and woman's place. Language and society*, 45-79.
- Lamont, M. (1992). *Money, Morals, and Manners. The culture of the French and the American Upper-middle Class*. Chicago: University of Chicago Press.

- Leech, G. (1983). *Principles of Pragmatics*. New York: Longman.
- Leech, G. (1992). Corpora and theories of linguistic performance. In J. Startvik (Ed.), *Directions in corpus linguistics*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Leech, G. (1996). *Principles of Pragmatics*, New York: Longman.
- Locher, Miriam A. & Bousfield, Derek. (2008). Introduction: Impoliteness and power in language. In Bousfield, Derek and Locher, Miriam A. (eds.), *Impoliteness in Language: Studies on its Interplay with Power in Theory and Practice*, 1-13. Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Lodge, David (1990). *After Bakhtin: Essays on Fiction and Criticism*. London: Routledge, 1990.
- Mao, L. M. (1994). Beyond politeness theory: "Face" revisited and renewed. *Journal of Pragmatics*, (21):451-486.
- Mason, Philip. (1982). *The English Gentleman*. New York: William Morrow and Company.
- Maton, K. (2008). Habitus. In M. Grenfell (Ed.), *Pierre Bourdieu: Key Concepts* (49-65). Scarborough, North Yorkshire: Acumen.
- Matsumoto, Y. (1985). *Does Japanese cooperate with the Gricean principle?*. Presented at the LSA summer meeting.
- Maynard, Mary (1994). Methods, practice and epistemology: the debate about feminism and research. In Mary Maynard & Jane Purvis (Eds.), *Researching women's lives from a feminist perspective* (10-27). London: Taylor and Francis.
- Mey, H. (1972). *Field-theory: A study of its application in the social sciences*. New York: St. Martins Press.
- Miller, Jane. (1986). *Women Writing About Men*, New York: Pantheon Books.
- Mills, S. (2002). Rethinking Politeness, Impoliteness, and Gender Identity. In Litosseliti, Lia and Jane Sunderland (eds.). *Gender Identity and Discourse Identity*. Amsterdam: John Benjamin Publishing Company.
- Mills, Sara. (2003). *Gender and Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Moore, R. (2008). Capital. In M. Grenfell (Ed.), *Pierre Bourdieu Key Concepts*, 101-117. Scarborough, North Yorkshire: Acumen.
- Morris, Ivor. (1999). *Jane Austen & The Interplay of Characters*, London: The Athlone Press.

- Morrison, K. (2005). Structural theory, habitus and complexity theory: elective affinities or old wine in new bottles?. *British Journal of Sociology of Education*, 26(3), 311-326.
- Mulhay, Michael. *On Humor: Its Nature and Its Place in Modern Society*. Cambridge: Polity, 1988.
- Nguyen, H. and Kasper, G. (Eds.), (2009). *Talk-in-interaction: Multilingual perspectives*.
 notion of face.” *Journal of Pragmatics* 18, 1992, p309–328.
- Nguyen, H. and G. Kasper. (eds.). (2009). *Talk-in-interaction: Multilingual perspectives*,
 Honolulu: National Foreign Language Resource Center, University of Hawai'i at Manoa.
- Nwoye, Onuigbo G. (1992). Linguistic politeness and socio-cultural variations of the
 notion of face. In *Journal of Pragmatics* 18, 1992, 309–328.
- O' Barr, W. and B. Atkins. (1998). Women's language” or “powerless language? In J. Coates
 (ed.), *Language and gender: A reader*, Oxford: Blackwell Publishing.
- Pike, Kenneth (1967). *Language in Relation to a Unified Theory of the Structure of Human
 Behavior*. 2nd edition. The Hague: Mouton.
- Searle, J. (1975). Indirect Speech Acts. In G. Brown and G. Yule (eds.), *Discourse Analysis*,
 Cambridge: CUP.
- Sifianou, Maria. (1992). *Politeness Phenomena in England and Greece*. Oxford: Clarendon
 Press.
- Spencer-Oatey, Helen. (2000a). *Culturally Speaking: Managing Rapport through Talk across
 Cultures*. London: Continuum.
- Spencer-Oatey, Helen. (2000b). Rapport management: A framework for analysis. In Spencer-
 Oatey, Helen (ed.), *Culturally Speaking: Managing Rapport through Talk across
 Cultures*, 11-46. London: Continuum.
- Sperber, Dan & Wilson, Deirdre. (1986). *Relevance: Communication and Cognition*. Oxford:
 Blackwell.
- Stern, D. (2017). *The Jewish Bible*, University of Washington Press.
- Tannen, D. (1994). *Gender and Discourse*, Oxford: Oxford University Press.
- Tannen, D. (1990). *You just don't understand. Women and men in conversation*. William a n d
 Morrow Company.

- Terkourafi, M. (2008). Toward unified theory of politeness, impoliteness and rudeness. In D. Bousfield and Locher. (eds.), *Impoliteness in Language – Studies on its Interplay with Power and Practice*, Berlin: Mouton de Gruyter.
- Terkourafi, Marina. (2001). *Politeness in Cypriot Greek: A frame-based approach*. Unpublished PhD Dissertation, University of Cambridge, Cambridge, UK.
- Thomas, J. (1995). *Meaning in Interaction: an Introduction to Pragmatics*, New York: Longman,
- Wacquant, Loïc and Bourdieu, Pierre (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*, Chicago: Chicago University Press.
- Watt, Ian. (2001). *The Rise of the Novel: Studies in Defoe, Richardson and Fielding*, University of California Press.
- Watts, R., J. Sachiko, and K. Ehlich. (eds.). (2005). *Politeness in Language Studies in History. Theory and Practice*, Berlin: Mouton de Gruyter.
- Watts, R.J. (2003). *Politeness*, Cambridge: University Press.
- Watts, Richard J. (1992). Linguistic politeness and politic verbal behavior: Reconsidering claims for universality. In *Politeness in Language: Studies in its History, Theory and Practice*, Richard J. Watts, Sachiko Ide, and Konrad Ehlich (eds.), 43–69. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Weber, Max (1978). *Economy and Society*. Berkeley: University of California Press.
- Werkhofer, K. (1992). Traditional and modern review: The social constitution and the power of politeness. In Watts et al. (eds.), *Politeness in Language: Studies in its History, Theory and Practice*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- West, C. and D. Zimmerman. (1983). Small insults: a study of interruptions in cross-sex conversations between unacquainted persons. In B. Thorne, C. Kramarae, and N. Henley (eds.), *Language, Gender and Society*. Rowley: Newbury House.
- Wiesenfarth, J. (1994). The Revolution of Civility in *Pride and Prejudice*. In *Journal of the Jane Austen Society of North America - Persuasion*, 16.
- Zimmerman, D. and C. West. (1975). Sex roles, interruptions and silences in conversation. In B. Thorne and N. Henley (eds.), *Language and Sex: Difference and Dominance*. Rowley: Newbury House.

